No. 865. **DE TIJD.** 1850.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 16 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaald men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 Februarij.

DE FRANSCHE UNIVERSITEIT (1).

»Wanneer het nageslacht de wonderbaarlijke daden van Napoleon zal vernemen, zal het den glans zijner schier ontelbare overwinningen bewonderen, zal het aan de handelingen van zijn algemeen bestuur hulde brengen. Maar bij elke omstandigheid van zijn levensverhaal zullen de wijzen stilstaan en zeggen: dat alles is waar; maar hij heeft desniettemin aan het nageslacht een droevig erfstuk gelaten; aan hem danken wij de Universiteit." Behoeft deze, voor de nagedachtenis van Napoleon niet minder ware dan dreigende, voorspelling van den Bisschop van Chartres bewijs of bevestiging? De gebeurtenissen van onzen tijd getuigen luide genoeg voor hare juistheid! Waar worden de abstracte beginselen van het Rationalismus geleeraard, die de hoogere en middel-klassen der maatschappij van alle Godsdienst vervreemden en die, door meer consequente en stoutmoediger sofisten tot hunne praktische gevolgtrekkingen doorgevoerd en in de leerstellingen van het Socialismus vertolkt, het volk tot verdelgers van alle maatschappelijke orde afrigt? Het antwoord is: in de scholen der Universiteit! — Wie zijn de ijverigste handlangers geweest der demagogie, en wie hebben er zich meer op toegelegd haat en vijandschap tegen de maatschappij te verspreiden, wie anders dan de kweekelingen der Universiteits-normaalscholen, de onderwijzers der Universiteit? — Van waar is het door zulke afschuwelijke hartstogten beroerde en voortgezweepte geslacht van thans voortgekomen, van waar anders dan uit de scholen der Universiteit? — Bij welken maatschappelijken stand wordt een afschuwelijker zedenbederf waargenomen; welke maatschappelijke stand is feitelijk schuldiger bevonden aan de verpesting der openbare zedelijkheid, welke erger dan die van den Universiteits-onderwijzer? — Het was dan wel een droevig erfstuk — het erfstuk, door Napoleon aan tijdgenoot en nakomelingschap nagelaten — het erfstuk zijner Universiteit!

Hoeveel moeds en hoeveel krachts behoorde er intusschen toe om aan de regeling van het onderwijs in Frankrijk de hand te slaan! Alle vroeger bestaande instellingen van onderwijs waren door het magtwoord der Constituante gesloten; en wie haar opvolgden in het bewind, gaven bewijs van de ellendigste onmagt om de geringste school te grondvesten! De Godsdienst was, krachtens een dekreet der Conventie afgeschaft verklaard; de hoofden van duizenden priesters waren gevallen onder den bijl der guillotine; die gespaard bleven moesten het behoud van hun leven zoeken in den vreemde. Alle teugels waren verbroken; de blinde hartstogt heerschte als meesteres. Aan de afschuwelijkste losbandigheid was Frankrijk ten prooi. Daar behoorde wat toe om op dien verwoesten grond rustige stichtingen van beschaving wortel te doen schieten. Niet minder dan de ijzeren wil en de onbeperkte magtsoefening van een Napoleon werden daartoe gevorderd!

Daar behoorde moed toe, om in dien toestand er aan te durven denken, de Godsdienst in hare regten te herstellen en met den Paus in onderhandeling te treden betreffende de regeling der godsdienstige aangelegenheden in Frankrijk. Napoleon, overtuigd dat zonder Godsdienst geene orde denkbaar is, liet zich door niets afschrikken. In het concordaat met den H. Stoel onderwierp hij zich aan de voorwaarde, door den Paus aan het herstel der Godsdienst in Frankrijk verbonden.

Daar behoorde geen mindere moed toe, om uit het niet een gansch systeem van instellingen voor het onderwijs in het leven te roepen. Welk eene reuzentaak! Het is waar, hij, die deze taak op zich dorst nemen, kon op eene krachtige ondersteuning rekenen van de zijde van hen, die walgden van het schouwspel dat zij voor hunne oogen hadden en die snakten naar verademing. Doch, de taak van Napoleon moge daardoor veelzins vergemakkelijkt zijn geweest, zijn bestaan is daarom niet minder stout en grootsch, daar er *tabula rasa* van alle onderwijs en van alle vroeger aan het onderwijs verbondene personen was gemaakt; daar hij bij den aanvang van zijnen arbeid geene de minste hulpmiddelen te zijner beschikking vond; daar het terrein van het onderwijs in zijne gansche uitgestrektheid braak lag en er niets, niets voorhanden was, waarop hij kon voortarbeiden.

Wij verzinnen ons. Alles was nog niet uitgeroeid; geheel zonder leiddraad was Napoleon niet. Gelukkig ware het geweest, zoo hij dien leiddraad niet had opgevat! Die leiddraad toch was het plan door de Talleyrand ontworpen en door de Constituante goedgekeurd. Het bleek ook daaruit, dat, schoon Napoleon het als zijne roeping beschouwde de temmer te zijn der Revolutie, hij nogtans niet vergat, dat hij van dezelfde Revolutie de zoon was. In de wet van 1802 vinden wij al de bepalingen terug, in 1791 door Talleyrand voorgesteld. Men oordeele.

Het onderwijs heeft drie graden: het lager onderwijs, het middelbaar onderwijs, verdeeld in bijzonder en in openbaar middelbaar onderwijs, dit laatste, het openbaar middelbaar onderwijs te geven in scholen door de gemeenten gesticht en in scholen, gesticht, onderhouden en bestuurd door den Staat, de zoogenaamde *Lycées*; de derde graad bevat het hooger onderwijs, dat aan speciale scholen wordt toevertrouwd. Volgens deze wet blijft het godsdienstig onderwijs van het onderwijs verwijderd. Het wordt bestuurd, onder het oppergezag van den minister van Binnenlandsche Zaken, door een lid van den Staatsraad, met den titel van Algemeenen Directeur, die onder zijne bevelen heeft Algemeene Inspecteurs, welke in last hebben aan de Departementen den wil van den Directeur kenbaar te maken en aan hem jaarlijks de vruchten van hunne opgedane ondervinding mede te deelen. Om den bloei der *Lycées* te verzekeren, schenkt de wet beurzen, ten getale van zes duizend, aan de zonen van verdienstelijke ambtenaren, welke karig door de fortuin bedeeld zijn, en aan de kinderen, welke in de gemeente-scholen eenig talent aan den dag leggen.

Middelerwijl op deze wijze het Staats-onderwijs krachtig gecentraliseerd en georganiseerd werd, werd insgelijks bij deze wet eene regeling van een zoogenaamd systeem van vrije scholen niet vergeten. Om billijk te zijn moet men erkennen, dat van zulke scholen spoor noch schaduw te vinden was in het rapport van Talleyrand, en dat hetgeen men in 1793 onder »vrije scholen" verstond, zoo ergerlijk eene tyrannij was, dat de qualificatie van »vrij" aan die scholen gegeven, slechts als eene hoonende bespotting is te beschouwen. Aan Napoleon derhalve de eer van die instellingen! Het uitmuntend rapport van Chaptal kan, overigens, den Consul, die toen nog niet geheel met de vrijheid gebroken had, tot die stichtingen hebben doen besluiten. In dat rapport immers lezen wij deze merkwaardige woorden: »Het behoort tot de regten van een ieder scholen te openen en daarin op te nemen de kinderen van al degenen, welke geen genoegzaam vertrouwen stellen in den openbaren onderwijzer. Door de oefening der vrijheid van onderwijs moet een gewenschte naijver tusschen de onderwijzers ontstaan, die altijd ten voordeele zal zijn van de zedelijkheid en het onderwijs." »Een daarmede regten tegenovergesteld systeem," zegt Chaptal op eene andere plaats, een systeem van onderwijs-monopolie, »zou de verschrikkelijkste gevolgen hebben," (*aurait les plus affreuses conséquences*).

De wet dan vergunde dat de openbare middelbare scholen in 't onbepaalde zich vermenigvuldigden. Elk burger, geestelijk of leek, kon eene bijzondere middelbare school vestigen, mits voldoende aan de voorwaarde, bij de wet vastgesteld. Deze voorwaarden waren voornamelijk: 1°. de voorafgaande vergunning der regering (*l'autorisation préalable*) en 2°. het toezigt geoefend door het openbaar gezag, dat in deze vertegenwoordigd werd door de prefecten. Het is niet te ontkennen, dat vooral de eerste dezer voorwaarden de deur opende voor groote willekeur; doch het is niet minder waar, dat het beginsel van vrijheid van onderwijs door deze beschikkingen der wet ten aanzien der bijzondere scholen toch eenigermate gehuldigd werd. En daar onder het Consulaat deze beschikkingen in een milden geest werden uitgelegd en toegepast, meende men geenen grond te hebben om zich over de gansche *strekking* der wet van 1802 te zeer te beklagen.

In alle scholen aan het openbaar onderwijs gewijd, ging desniettemin de revolutionnaire theorie voort met hare verwoestingen, op het gebied des geestes, aan te rigten. De wet had het godsdienstig onderwijs van de scholen verbannen; overeenkomstig het door den algemeenen Directeur aangenomen studie-plan, werd zijne plaats ingenomen door een wijsgeerig onderwijs, naar aanleiding van Condillac en Helvetius! Men had den dwazen waan, met beginselen van wanorde de orde te kunnen grondvesten. Het is in de Junij-maand van 1848 het klaarste gebleken, waarop die onzinnige pogingen, »*pour faire de l'ordre avec le désordre*" uitloopen!

Georganiseerd, gelijk de wet van 1802 dit gedaan had, was het onderwijs nog verwijderd van een uitsluitend, despotisch en alles overheerschend staats-monopolie. Wel bevond het zich op den weg daarheen, ingerigt als het was naar den vorm door Tallyrand gegoten, waarin, zoo als wij gezien hebben, de tyrannij, ter zake van het onderwijs, van Danton, Lakannal, Marat en hunne consorten der Conventie, als in hare kiem verborgen was; — doch daar deze wet nog ten minste de oprigting van vrije middelbare scholen toestond, kan men niet zeggen dat vóór 1806 alle onderwijs geconcentreerd was in de handen van Napoleon.

Met het jaar 1806 houdt echter alle mededinging tusschen de staats- en de vrije scholen op. »De altijd toenemende vooruitgang van de orde had de Republiek in Monarchie, het Consulaat in Keizerrijk veranderd," zegt de lofredenaar der Universiteit, V. Cousin. »Die overgang, vervolgt hij, was noodzakelijk en heilzaam in de oogen van elken waarachtigen vriend der Revolutie. Een daarmede overeenkomstige vooruitgang was noodig in het openbaar onderwijs. De wet van 1802 had het gegrondvest; zij had daaraan echter geene eenheid gegeven, geene duurzaamheid gewaarborgd, geen eigen en onafhankelijk leven geschonken." »De wet van 1806 had aan die eischen te voldoen. Zij had eenheid, zelfstandigheid en duurzaamheid aan het onderwijs te verzekeren. Met de stichting der Universiteit waren die voorwaarden vervuld. Van toen af had het onderwijs zijn onbeperkten Alleenheerscher, van niemand afhankelijk dan van den God der eeuw, van Napoleon, die, door middel van het onderwijs, meester wilde zijn van de toekomst, gelijk hij door het geweld en den roem zijner wapenen meester was van bijna gansch Europa.

(1) Zie ons N°. 860.

Men verzoekt ons het volgende te plaatsen:

»Dat zal den nieuwen Burgemeester van Amsterdam geen goed doen in de meening der Katholijken van deze stad, dat de Vergadering van den Raad, waarbij hij *voor de eerste maal* het presidium waarnam, zulk een treffend blijk heeft opgeleverd van minachting der koninklijke verordeningen en van een hatelijken geest van uitsluiting te hunnen aanzien.

»Wist de heer burgemeester dan niet dat op geen punt de Katholijken gevoeliger zijn dan op questien, die met het onderwijs in verband staan, en dat geene miskenning hun grievender is en dieper hen in de ziel treft, dan eene miskenning hun ter zake van het onderwijs aangedaan? Wist hij dan niet, dat voor de Katholijken het onderwijs de vitale questie is?

»Of is het geene miskenning voor de Katholijken, jaren en jaren achtereen, de koninklijke besluiten, bepaaldelijk en uitsluitend te hunner geruststelling genomen, buiten toepassing te laten? Of is het voor hen geene miskenning, als jaren en jaren achtereen de spot wordt gedreven met de voorgeschrevene maatregelen, die leiden kunnen tot stilling van hunne *erkende* gemoedsbezwaren?

»Acht jaren lang heeft men geene achting genoeg gehad voor de Katholijken van de hoofdstad des Rijks, om gevolg te geven aan het duidelijk voorschrift van het gisteren door ons medegedeelde vijfde artikel van het koninklijk besluit van den 2 Januarij 1842! Volgens dat artikel moesten de Katholijken der hoofdstad

door drie uit hun midden in de Plaatselijke Schoolcommissie vertegenwoordigd zijn. Dan waren zij bij die commissie vertegenwoordigd, in evenredigheid tot hun zielental tegenover het cijfer der niet-Katholijke bevolking — wat door het genoemde vijfde artikel geëischt wordt. De Katholijken hebben het nooit tot meer dan twee leden uit hun midden in de Plaatselijke Schoolcommissie kunnen brengen!

»Bij ontstane vacature, gelijk er verscheidene in dat tijdsverloop van acht jaren geweest zijn, werd nimmer een Katholijk op de voordragt geplaatst door de Plaatselijke Schoolcommissie, ter aanvulling van het door het besluit gevorderde getal harer Katholijke leden. In spijt van het besluit van 2 Jan. 1842, bepaalde zich het voorgedragen drietal steeds tot niet-Katholijken. Van zijnen kant spande de Stedelijke Raad met de Schoolcommissie zamen om het meermalen genoemde besluit met voeten te treden en buiten toepassing te laten. De Stedelijke Raad deed niets liever, dan het nieuwe lid der Schoolcommissie uit de voorgedragen niet-Katholijken te benoemen.

»Het moet gezegd — onze hoogste Stedelijke Collegien geven een fraai voorbeeld van eerbiediging der koninklijke verordening! Hoe kunnen zij zich, bij zulk een gedrag van hunne zijde, nog beklagen, dat bij het volk de eerbied voor de wet en voor het wettelijk gezag al lager en lager zinkt? Waarlijk, zoo gaat men het volk op eene schoone wijze voor!

»Zoo lang de Plaatselijke Schoolcommissie haren pligt niet begrepen heeft en, ondanks art. 5 van het besluit van 1842, steeds niet-Katholijke kandidaten voordroeg ter vervulling der bestaande vacaturen — wat was toen de pligt geweest van den Stedelijken Raad en, meer bepaaldelijk van het collegie van Burgemeester en Wethouders? Zijn pligt was onmiskenbaar, de door de Plaatselijke Schoolcommissie opgemaakte voordragt aan dit laatste collegie terug te zenden, met verwijzing naar art. 5 van het besluit van 1842. Daaraan heeft noch de Stedelijke Raad, noch het collegie van Burgemeester en Wethouders ooit gedacht! Zoo leeft men in dit land van Cocagne met koninklijke verordeningen, wanneer hun duidelijk voorschrift ten gunste luidt der Katholijken!

»Ten langen leste echter is de Plaatselijke Schoolcommissie tot het besef van haren pligt gekomen. Tot driemaal toe plaatst zij op hare aanbevelingslijst een geacht Katholijk; op hare laatste voordragt plaatst zij hem aan het hoofd van de lijst. Eere aan de Plaatselijke Schoolcommissie, voor hare, schoon dan ook late, eerbiediging der koninklijke verordeningen!

»Nu zal die Katholijk dan ook wel benoemd worden en zal het koninklijk besluit eindelijk toch wel ten uitvoer worden gebragt; zoo mogt men met grond verwachten! Doch dit veronderstellende had men buiten den waard, d. i. buiten den Stedelijken Raad en het collegie van Burgemeester en Wethouders gerekend! Die Raad en dat Collegie, hebben zij zich aan een Koninklijk besluit te storen? Het schijnt althans, dat bij dien Raad en bij dat Collegie iets hooger geldt dan Koninklijke verordeningen! Twee maal benoemden zij dengenen, die aan het hoofd der voordragt staat, alzoo niet den Katholijk. En nu de Katholijk eindelijk aan het hoofd der voordragt staat? Hooren wij de *Stads-Courant.* Zij antwoordt:

»*Door den Stedelijken Raad* is OP VOORDRAGT VAN E. A. »HEEREN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS, tot lid van de »Plaatselijke School-Commissie benoemd de Hoogleeraar »E. H. von Baumhauer."

»Hieruit blijkt:

»1°. dat thans, bij wijze van uitzondering niet de eerste maar de tweede kandidaat benoemd is;

»2°. dat die benoeming geschied is door den stedelijken Raad;

»3°. dat die benoeming, waarbij aan de Katholijken, op den wang van het koninklijk besluit van 1842, een gevoeligen slag in 't aangezigt wordt gegeven, geschied is *op voordragt van E. A. Heeren* BURGEMEESTER *en* WETHOUDERS.

»Gewis, zoo smadelijk eene bejegening, bij het opvatten van zijn bestuur, den Katholijken der Hoofdstad aangedaan, zal den nieuwen Burgermeester van Amsterdam weinig goed doen in hunne meening!"

Ook de zitting der Tw. Kamer van gister is geheel besteed aan de onnoozele vraag of eene herbenoeming tot burgemeester, kantonregter of griffier van een kantongeregt valt onder de termen van art. 91. De kwestie heeft op nieuw aanleiding gegeven tot veelvuldige en langdradige woordenwisseling. De heer Thorbecke, die in de vorige zitting zich had onthouden de meening der regering te doen kennen, heeft zich eerst gister, en nog met veel moeite daartoe laten bewegen. Hij heeft in het kort aangetoond, dat, dewijl een burgemeester geen staatsambtenaar is, eene benoeming of herbenoeming tot die bediening niet valt onder het bereik van art. 91. Toen men eindelijk tot stemming overging, is het voorstel van den heer van Dam van Isselt aangenomen, waarbij de Kamer verklaart, »dat de heer W. Hengst, door de aanneming zijner herbenoeming tot burgemeester van Boxmeer niet heeft opgehouden lid der Kamer te zijn." Alle andere voorstellen zijn verworpen, zoodat de overige vragen ter dezer gelegenheid geopperd, onbeslist blijven en misschien nog eene derde zitting zullen doen verliezen.. . als het bij eene derde zitting blijft.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag 14 Februarij.

In deze zitting is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, nopens de heffing der provinciale belastingen in Friesland gedurende den jare 1850. Verzending ter overweging aan de afdeelingen.

Op voorstel van den president wordt besloten, dat op morgen ochtend ten 11 ure door den heer van Hoëvell de vragen zullen worden gerigt aan den Minister van Kolonien, nopens de niet-uitvoering van art. 60 der Grondwet, betrekkelijk de overlegging van den jaarlijkschen staat der Kolonien, enz.

Aan de Kamer is mededeeling gedaan, dat de commissie tot de verzoekschriften den heer Poortman tot haren voorzitter heeft benoemd.

Daarna zijn de beraadslagingen voortgezet over het vraagstuk, dat gisteren behandeld is, of, wanneer een lid der Kamer herbenoemd wordt tot burgemeester eener gemeente, hij dan ophoudt lid der Kamer te zijn en zich aan eene herkiezing moet onderwerpen. Men weet, dat de heer Lotsy dienaangaande een voorstel had gedaan om die vraag in een bevestigenden zin te beantwoorden: terwijl de heer van Zuylen van Nijevelt een voorstel van algemeenen aard, maar in tegenovergestelden zin, had aangeboden. De stemmen over dat laatste voorstel hadden gestaakt; zoodat heden de beraadslagingen over dit onderwerp werden voortgezet.

Onderscheidene leden hebben nog het woord gevoerd. Dit heeft aanleiding gegeven, dat door den heer *Schooneveld* het voorstel gedaan is, dat de Kamer zou besluiten, „dat de „heer Mr. Wijnaendts, door de aanneming zijner herbenoe-„ming tot griffier van het kantongeregt te Oud-Beijerland, „heeft opgehouden lid der Kamer te zijn."

In den loop der beraadslagingen is ontvangen eene verklaring van den heer Hengst, houdende, „dat hij de betrek-„king van burgemeester van Boxmeer, hem onlangs bij con-„tinuatie opgedragen, heeft aanvaard."

Daarop is door den heer van Dam van Isselt het voorstel gedaan, dat de Kamer zou besluiten, „dat de heer Mr. Hengst, „door de aanneming dier herbenoeming, tot burgemeester van „Boxmeer, niet heeft opgehouden lid der Kamer te zijn."

Na eenige woordenwisseling werd eene motie van orde, door den heer Lotsij gedaan, om de prioriteit aan de voorstellen van de heeren van Dam van Isselt en Schooneveld te geven, *aangenomen*, met 42 tegen 5 stemmen. *Tegen* de heeren: Godefroi, Verwey-Mejan, Backer, Slicher en van Doorn.

Vervolgens heeft de minister van binnenlandsche zaken, daartoe uitgenoodigd, bij herhaling het woord gevoerd. Eerst heeft Z. Exc. doen uitkomen, dat er verschil van gevoelen over de uitlegging van art. 91 der Grondwet kon bestaan, dat de Eerste Kamer ook het regt had, dat art. uit te leggen zoo als zij verkoos, enz. Hij heeft tevens gewezen op de gevolgen, die uit het ontstaan van verschil van meening tusschen de beide Kamers te dien opzigte, ook voor het gouvernement, kon voortvloeijen. De minister heeft later als zijne meening kenbaar gemaakt, dat art. 91 der Grondwet niet op de leden der Kamer, die tot burgemeesters benoemd worden, van toepassing is, daar hij de burgemeesters niet beschouwde als *staats*-ambtenaren.

Nadat de heeren Donker Curtius en van Hall dat laatste gevoelen hadden bestreden, zijn de beraadslagingen gesloten en is men tot de stemming overgegaan.

Het eerst wordt nu gestemd over het amendement van den heer *van Dam van Isselt*, hetwelk is *aangenomen* met eene meerderheid van 27 tegen 20 stemmen.

Daarna is in omvraag gebragt het amendement van den heer *Schooneveld*, hetwelk met 26 tegen 21 stemmen is *verworpen.*

Nu ontstaat eenige discussie over het al dan niet doelflooze om, na de gevallen beslissingen, ook nog de volgende voorstellen in omvraag te brengen. Hiertoe wordt echter besloten. Dien ten gevolge wordt alsnu het eerst in stemming gebragt het amendement van den heer *v. Zuylen v. Nijevelt.* Het wordt *verworpen* met 29 tegen 17 stemmen.

Daarna is in omvraag gebragt het voorstel van den heer *Godefroi*, verworpen met 25 tegen 21 stemmen.

Eindelijk is in stemming gebragt het voorstel van den heer *Lotzy*, hetwelk mede is verworpen met 28 tegen 18 stemmen.

De zitting is daarna gescheiden.

»Men deelt ons mede de volgende korte ophelder ing of toelichting omtrent den Lijmerschen Overlaat, waardoor nu deze streken kunstmatig geinundeerd en bedorven worden, en dit wel, *zonder eenig nut, zonder eenig voordeel, voor iemand, voor eenigen polder ook:*

»De gezegde Overlaat werd in 1809, onder het bestuur van den Koning van Holland, gelegd, met het doel, om de Betuwe en de Polders langs de beneden-rivieren, voor inundatie te behoeden.

»Een gedeelte der dijken of waterkeeringen van het polderdistrikt de Lijmers, werden geslecht, niettegenstaande de daartegen door de bewoners en ingelanden gedane dringende vertoogen — men ontnam *wederregtelijk* aan de Lijmers een gedeelte van deszelfs waterkeeringen, **en dit wel zonder een cent schadevergoeding te geven.**

»In 1820 werkte de Overlaat voor het eerste; spoedig nadat hij begonnen was te werken, brak dezelve echter op twee punten door, ten gevolge waarvan deze streken en die langs den IJssel gelegen, geinundeerd werden. Niettegenstaande dit, vielen er in de Betuwe zoowel langs de Waal als Rijn verscheiden doorbraken. De eerste maal dus reeds bleek het dat *de werking van den Lijmerschen overlaat geen voordeel, geen nut aanbragt*, maar wel verbazende schade voor het rijk en deze streken te weeg bragt.

»In 1824, 1845 en 1846 werd door het hooge bestuur de vergunning verleend, om bij den destijds hoogen rivierstand de werking van den Overlaat door opkisting te keeren, zoo als telkens met goed gevolg plaats had.

»Inmiddels is de Overlaat, *Overlaat gebleven, **dreigt bij hoogen rivierstand telkens onze streken met verderf, zonder nut, zonder voordeel voor iemand, en, zonder in het minste de Betuwe, en, verder langs Waal en Rijn gelegen plaatsen te beveiligen.***

»Ik hoop, dat het Hooge Bestuur door de ondervinding geleerd, hetzij den Lijmerschen Overlaat zal doen ophoogen, hetzij aan het polderdistrikt Lijmers de waterkeering in 1809 wederregtelijk en zonder schadevergoeding ontnomen, zal doen teruggeven.

»Aan de bewoners dezer streken meen ik in bedenking te moeten geven, om zich daarover, bij adressen, zoowel aan den Koning als aan de Staten-Generaal te wenden.

»*PS.* den 11 Febr. De verzending van dit opstel is door onvoorziene omstandigheden vertraagd geworden. — Meest alle landen in de Lijmers en die onder de gemeenten Westervoort en Angelo, zoo mede een gedeelte van die onder Didam, zijn ten gevolge van de werking van den Overlaat overstroomd en staan thans onder water. Het water op de rivieren is thans vallende, zoodat de Overlaat dezen morgen weinig of niets meer werkte. Inmiddels is het te voorzien, dat de schade, door de werking veroorzaakt, groot zal zijn. Het koolzaad en de wintergarst, waarschijnlijk de rogge en ook welligt de tarwe zullen verloren zijn.

»Op deze wijze worden de ingezetenen verarmd, onze streken bedorven, zonder nut, zonder voordeel, voor iemand!...."

Bij de begrooting der stad Rotterdam zijn de ontvangsten geraamd op *f* 1,033,322,06, de uitgaven op *f* 1,032,255,22½ en wordt mitsdien gerekend op een goed slot van *f* 1066,83½. De bevolking wordt daarbij gesteld op 82,800 zielen.

Men schrijft ons uit Alem, Maren en Kessel, van den 12 Februarij:

»Van den 5 dezer tot op heden, hebben wij alhier door het buitengewoon hooge water en geweldige stormen, ontzettende rampen te betreuren.

»Kistingen op de dijken geplaatst, werden weggeslagen, waardoor doorbraken ontstaan zijn van honderde ellen lengte; vijftien huizen, met have en bezittingen der eigenaren, zijn door het water geheel verzwolgen; de meeste overige zijn zoo zeer gehavend, dat, als het water zal gevallen zijn, zij onbewoonbaar zullen bevonden worden; want nu zijn zij door menschen en vee verlaten, welke in de school te Alem en nog eenige weinige beschikbare huizen te Maren en Kessel zijn opgepropt, daar kerken en overige scholen onder water staan.

»Het voedsel voor menschen en vee is grootendeels vernield en weggespoeld; zoodat wij met reden in onze door vroegere rampen zoo zeer geteisterde, verarmde en uitgeputte gemeente voor hongersnood vreezen.

»Hoezeer ter nedergedrukt, zijn wij heden opgebeurd door de onverwachte komst van den Wel. Ed. gestr. heer kolonel van Karnebeek, adjudant des Konings, die uit hooge belangstelling door Z. M. gezonden was tot onderzoek der rampen, ontstaan door de doorbraken en overstroomingen.

»Wij hopen en vertrouwen dat dit onderzoek, door 's Konings adjudant gedaan, zal leiden tot leniging van onze arme en diep ongelukkige ingezetenen."

De Maas voor Maastricht blijft sterk afnemen. De stoombootdienst tusschen die stad en Luik is thans hervat.

Men schrijft uit 's Bosch 13 Febr. Het water blijft gelukkig vallende; heden morgen stond het 6 el boven A. P., hoe meer echter dat verwoestende element wegzinkt, hoe meer men de noodlottige gevolgen van deze in Noord-Brabands geschiedboeken ongekende ramp des te beter kan overzien; het hart breekt ieder gevoelig mensch in het aanschouwen van zoo veel ellende en hongersnood, als waarmede deze hoofdstad is omringd; op vele dorpen kan niet gebakken worden, omdat de voorraad granen is bedorven en verspreid, en ook de bakkersovens en gereedschappen zijn vernietigd; buiten onze noodlijdenden zelven, die, dank zij de goede zorgen der stedelijke regering, **het algemeen armbestuur en andere liefdadige vereenigingen, naar behooren worden ondersteund, hebben de bakkers dezer stad handen vol werk, om brood voor de bewoners der omliggende dorpen te bakken.**

Z. M. heeft het eervol ontslag van P. C. Kluit als secretaris der gemeente Poortugaal en Hoogvliet, en de benoeming van W. Verduyn tot burgemeester en secretaris dier gemeente, ingetrokken, en tot burgemeester van die gemeente benoemd, P. C. Kluit.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Februarij. Heden hield Thiers in de Wetgevende Vergadering eene merkwaardige rede, tot voortzetting der algemeene discussie over het onderwijs-ontwerp, gisteren door de Montalembert en Barthelemy Saint-Hilaire geopend. Het was hem minder te doen om de bepalingen van Art. 7 te verdedigen, waarbij aan ieder departement eene academie wordt toegekend, dan wel om het ware karakter aan te toonen dat de commissie aan de onderwerpelijke wet heeft willen geven. Hij behandelde deze praktische zijde van het ontwerp met de juistheid en levendigheid van uitdrukking, welke aan zijn talent eigen zijn. Dit was evenwel niet het geval, toen hij vervolgens de moreele kwestie aanrakende, het Universiteits-onderwijs poogde te zuiveren van den blaam, die gisteren daarop geworpen was. Hij plaatste zich tusschen de Montalembert en Barthelemy Saint-Hilaire, en trachtte te bewijzen dat de Universiteit niet kan verantwoordelijk gesteld worden voor alles wat de toestand van het onderwijs te wenschen overlaat.

De inwilligingen die Thiers in dit opzigt toestaat, zijn veel ruimer. Dit heeft hij zelf ook begrepen, want hij liet behendig het kwestieuse punt ter zijde, en poogde alleen te bewijzen, dat de wezenlijke kwaal waaraan de maatschappij lijdt, hare ware oorzaak heeft in de dolzinnige en overdreven strekkingen van den democratischen geest, en dat men derhalve van de maatschappij zelve een redmiddel en eene hervorming moet vragen; ziedaar, voegde hij er bij, waarom de opstellers van het ontwerp alle maatschappelijke krachten willen inroepen om door bestuur en toezigt mede te werken tot den grooten arbeid van het openbaar onderwijs.

Deze redevoering, die door eene menigte van levendige en piquante uitvallen is verstoord geweest, heeft in de Kamer veel sensatie gemaakt. Barthelemy Saint-Hilaire heeft nog eene poging aangewend om Thiers te antwoorden en zocht daartoe een steun in de staatkundige hartstogten der Vergadering. Het amendement van Wallon, dat hij verdedigde, werd desniettemin met eene groote meerderheid verworpen.

In deze zitting werd het ministerie door Boysset en Lafond geïnterpelleerd over het buiten toegang stellen van Proudhon. Dit verwekte veel gelach; vele leden verlieten de zaal. Brivès en eenigen zijner vrienden schreeuwden en gesticuleerden. Boysset naderde den President en interpelleerde hem met drift; doch deze verliet daarop zijn fauteuil tot groote ergernis der uiterste linkerzijde.

— De *Moniteur* bevat heden een besluit van den President der Republiek, waarbij aan de generaals de Castellane en Rostolan het kommandement van twee aanmerkelijk vergroote militaire divisiën wordt opgedragen, en eene divisie te meer wordt gevoegd bij het kommandement van gen. Gémeau.

Ter beurze zeide men dat aan de procureurs-generaal en aan de nieuwe militaire kommandanten bevel gegeven was, zich terstond naar hun post te begeven; hiervoor werden twee redenen opgegeven, namelijk de verkiezingen en de aangekondigde wanordelijkheden tegen 24 Februarij. Dit alles heeft eene vrij gevoelige daling veroorzaakt.

— Binnen kort verwacht men een wets-ontwerp op de vlugtelingen wegens staatsmisdaad.

— De *Morning Chronicle* bevat het ongerijmde berigt dat de zending van de Persigny naar Berlijn het sluiten van een of- en defensief tractaat tusschen Pruissen en Frankrijk ten doel had. Door de *Ordre* opgenomen en gecommentarieerd, heeft het in de staatkundige wereld eenige sensatie verwekt.

— De socialisten hadden het gerucht verspreid, dat op den 24 Februarij alle woningen der voorstanders van de alsdan te scheppen orde van zaken des avonds met roode en blaauwe lampions moesten verlicht zijn, en dat de bewoners der huizen, waar dit teeken niet zigtbaar was, bij den algemeenen aanval allen over de kling zouden gejaagd worden. Ofschoon de democratische bladen dit gerucht als eene schrikaanjaging doen voorkomen, is de Parijzer bevolking evenwel niet gerust bij deze bedreiging. Het is evenwel te hopen en ook te verwachten, dat de sterke militaire magt de misdadige plannen der socialisten zal weten te verijdelen.

— Men zegt dat er plan bestaat, om graaf de Montalembert den zetel in de Fransche Academie aan te bieden, welke vakant geworden is door den dood van Feletz.

— De Patriarch van Jerusalem is te Parijs gekomen om bijstand te vragen tegen Rusland, dat in het H. Land de vrije godsdienstoefening belemmert.

— Er zijn scherpe nota's gewisseld tusschen den min. Lahitte en het Zwitsersch Bondsbestuur betreffende de verbanning der Zusters van Porrentruy, die in haar gesticht zullen moeten hersteld worden.

MADRID, 8 Febr. Koningin Isabella is met haren gemaal in eene open calèche uitgereden; haar gezondheids-toestand was voortreffelijk.

— De verschillende schakeeringen der oppositie pogen over hare nederlagen in de Kamer wraak te nemen door het publiek te overstroomen met schotschriften tegen de regering en zelfs tegen de Koningin. Zij worden echter door het publiek verafschuwd en meest ongelezen weggeworpen.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Februarij. Gisteren werd in het huis der Lords voor de eerste maal eene bill gelezen van lord Brougham, die daarin eene verbetering voorstelt van den stijl der parlementsacten; hij noemde de tegenwoordige redactie ongerijmd, belagchelijk en onleesbaar.

— In het huis der Gemeenten zeide lord John Russell gisteren dat hij bewilligde in het tot aanstaanden Maandag uitstellen der tweede lezing van de bill op een beter beheer der Australische koloniën, die tegen Vrijdag aan de orde was gesteld.

Sadler wenschte, dat eene speciale commissie onderzoek zou doen naar zeker proces in Ierland, in het graafschap Tipperary, waarbij alle Roomsch Katholijken van de lijst der gezworenen geschrapt waren. Hatchell, solliciteur-general van Ierland, antwoordde dat deze heeren er door den sollicitcur van eene der partijen volgens het hem toekomend regt afgeschrapt waren, zonder dat de oorzaak hiervan in de godsdienstige belijdenis te zoeken was. Na eenige debatten trok de voorsteller zijne motie in. Eene bill op de processien in Ierland en eene andere op *Courts of Chancery* werden voor de tweede maal gelezen, waarop de zitting verdaagd werd, dewijl er slechts 25 leden meer tegenwoordig waren.

Men leest in de *Weekly Chronicle:* »Een kabinets koerier is door het Foreing-Office naar den gezant Wijse en naar Sir W. Parker gezonden met order om de vijandelijkheden tegen Griekenland te staken. Wij gelooven dat er reeds voldoende aanbiedingen door Griekenland zijn gedaan, zoodat men de hoop meent te kunnen voeden dat de eerstkomende depêches de beslechting van het geschil zullen aankondigen." Het valt evenwel niet te ontkennen dat dit bevel zeer laat gegeven is. Echter gelooft lord Normanby te Parijs steeds aan eene vreedzame ontknooping der kwestie.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 14 Febr. Onze *Zeitung* meldt uit Kleef, 12 Febr.: Sedert ongeveer acht dagen hebben wij wederom het treurige schouwspel eener overstrooming, welke zich van Nijmegen tot nabij Kleef uitstrekt, en de Pruissische plaatsen Zijfflich, Wijler, Cranenburg, Niel, Mehr, Donsbrüggen, Binmen, Keeken, Düffelward en Rindern zwaar getroffen heeft. Meer dan 8000 menschen, welke deze vlakte van ongeveer 25,000 morgen uitgestrektheid bewonen, ondervinden dit ongeluk nu sedert het jaar 1824 voor de twaalfde maal, en hebben zoo doende bij elke overstrooming eene schade geleden aan landerijen en gebouwen van meer dan 100,000 thalers. Deze omstandigheid is des te treuriger, omdat alleen de laagte der aan den Oyschenschouw gelegene Hollandsche dijken daarvan oorzaak is.

— De Saksische regering heeft op eene interpellatie van Braun verzekerd, dat hare onderhandeling met de drie andere koningrijken (Beijeren, Wurtemberg en Hannover) en met Oostenrijk, niet, zoo als in de dagbladen verzekerd was, ten doel had een verbond op te rigten gelijk aan dat van 26 Mei 1849.

— Men schrijft uit Hamburg, 11 Febr. De vrije handelaars alhier hebben het gewigtig besluit genomen, zich in beginsel niet te verzetten tegen de Oostenrijksche voorslagen voor eene handelsvereeniging; want daar zij door den Erfurter rijksdag toch met eene verandering worden bedreigd, zoo houden zij de aansluiting en de vereeniging met Oostenrijk voor veel voordeeliger dan den Pruissischen Sonderbund.

— Te Praag is het op eene boete van 10 th. verboden op Zon- en feestdagen de winkels open te houden.

— Door de overstrooming van den Donau te Presburg zijn 46 huizen ingestort en 8 menschen onder het puin begraven.

BERLIJN, 13 Febr. Uit echte bronnen kan men mededeelen, dat Zwitserland nog geene nota van de groote mogendheden ontvangen heeft. Men hoopt het voorgestelde doel langs officieusen weg te bereiken.

— Het door den minister van oorlog aangevraagde buitengewoon krediet bedraagt niet minder dan 20 millioen th. *f* 36,000,000.

— De kwestie wegens schadeloosstelling der houders van obligatien ten laste van het voormalig koningrijk Westfalen is thans ook bij de kamers ter sprake gekomen.

ITALIE.

Een berigt van Rome aan de *Armonia* meldt dat Z. H. Pius IX den 16 Febr. te Velletri zal aankomen op zijne terugreis naar Rome, die nu stellig zal plaats hebben, en waarvoor men reeds alle toebereidselen ziet maken.

BELGIE.

BRUSSEL, 14 Febr. De senaat heeft gisteren het budget van oorlog aangenomen met 42 tegen 1 stem, vervolgens de beraadslaging voortgezet over de levensverzekering. Ingekomen het gunstig rapport der commissie over de wet op de levensmiddelen, alleen wil het eene verhooging op de regten van het meel en het van buitenslands ingevoerd vee.

— De uitwisseling der ratificatien van het met Frankrijk gesloten tractaat van handel en scheepvaart, heeft den 7 plaats gehad. Het proces-verbaal is geteekend door gen. Lahitte en door Rogier.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 Februarij.

GETROUWD (14 Febr.): A. de Roever Nz. met A. M. L. E. Kluytenaar. - K. H. Zabel met W. C. Hamel.

BEVALLEN (12 Febr.): H. C. Swart, geb. Reiningh, D. — (13 Febr.): A. M. Knottenbelt, geb. Siblesz, Z. - R. C. Bongarts Lebbe, geb. Halstenberg, Z. — (14 Febr.): R. C. Léon, geb. Farro, D.

OVERLEDEN (10 Febr.): M. H. Vornholt, geb. Eygers, 43 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 Februarij.

Uit de eerste hand afgedaan circa 1400 balen ongepelde Java Tafelrijst a *f* 9½.

GRAANMARKT.

Tarwe prijshoudend met goeden handel aan consumptie, verkocht: 130, 131 ℔ b. Pools. *f* 280, 285; 129 ℔ dito *f* 272; 129, 130 ℔ dito *f* 265, 270; 127 ℔ roodb. dito *f* 250; 132 ℔ Kubanka *f* 275; 120, 125 ℔ j Gron. *f* 175, 187.

Rogge tot vorige prijzen bij partij verkocht: 123 ℔ j. Deens. *f* 137, 124 ℔ n. Inlands *f* 136.

Garst in een doen: 96 ℔ j. Vriess. Winter *f* 92.

Haver zonder handel.

Boekweit prijshoudend: 121 ℔ n. Nijkerker *f* 148.

Op 9 vaten Olie dadelijk 70½, 71. *Lijnzaad* een doen; 106/7 ℔ Egyptisch *f* 280, 109/10 ℔ Archangelsch *f* 260; 109 ℔ Riga *f* 262½; 104 ℔ Pernau *f* 220. *Raapolie* op 6/w. *f* 43½; Vliegend 42, ½; primo Mei ek. *f* 41, ¾; Sept, Oct., Nov. en Dec. *f* 36, ¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 32½; Vliegend *f* 31½ *Hennepolie* op 6/w. *f* 37¾; Vliegend *f* 36¾.

ROTTERDAM, 14 Februarij. Granen. Rogge. 148/2 ℔ jarige Rhijn *f* 157. — Lijnzaad. 111, 112/2 ℔ Riga Steppen *f* 280.

SCHIEDAM, 14 Februarij. Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 10,50; Jenever *f* 14,00; Amsterdamsche Proef *f* 15,25, zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

14 FEBR. 4½ u.	pCt.	gebl.	15 FEBR. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		55⅜	55 5/16 a	55 7/16	55 5/16
Dito Dito	3	65⅝	65¼	65⅜	65¼
Dito Dito	4	85½	85¼	85½	85⅜
Dito Obligatien O. I.	4				
Amortis. Syndic.	3½	87	86¾		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		90	90		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		47⅞	47 7/16	47⅝	47⅝
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	12⅜	12 5/16	12⅜	
Dito Dito » 510		12 1/16	12⅝		
Dito Onbep. Stukken			12⅛		
Dito	3	37½	37 7/16	37½	
Dito Binnenl. 2400 P.		29⅞	29⅜	29 7/16	29⅜
Coup. *Ardoins*		9	8⅜	8 5/16	
Passive					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		37	36 15/16	37	
Dito Dito		38⅝	38⅝	38 3/16	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104⅞	104¾	104⅞	
Dito Dito 1828 en 1829		104¼	104		
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito bij *Hope*	4	85½	85¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		85	84⅞		
Dito bij id. 5de Serie	4	84⅛	84	84⅛	
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	65			
Cert. van dito		66	65¾		
POLEN, Aand. à fl. 500	4	142			
Dito met Lot » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		3 15/16	3⅞		
FRANKRIJK, Obligatien	3	54 3/16	54	54 3/16	54⅛
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50	*f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	80¾	8.⅝		
Dito Nieuwe	2½	42¾	42¾	42⅞	
Dito Nieuwe	5	85	85	85⅛	
Ween. Bank bij *Goll en C.*					
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bonwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	90⅛	90⅛		
Dito Leening 1843	5				
PERU	4	79¼	79⅞	80⅛	80⅛
MEXICO	5	29⅝	29 5/16	29 7/16	29 7/16
GRIEKENLAND	5	7⅝	6⅞	7⅛	7
VENEZUELA 6 pCt. nu	2¼	35¾	35½	35¾	
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	18⅞	19		
ECUADOR		3 9/16	3⅞	3⅝	3 9/16
Coup. Ecuador	*f*				
» Grieken		¾			

Peru uitg. 36⅝, 37⅝, 37¾; N. Eng. Russen 95.

Binnenl. fondsen waren algemeen in eene flaauwe stemming bij onbelangrijke handel. 3 pCt. Fransche nagenoeg

als gisteren; Belgische aangeboden en ruim ¼ pCt. lager. De overige vreemde fondsen meest alle zonder verschil, behalve Russische, welke een weinig lager waren Peruanen en Uitgestelde bij eenige affaire ruim ¼ pCt. hooger. Equador aangeboden en merkelijk lager. Mexicanen waren mede ruim ¼ pCt. minder. Grieksche insgelijks tot verminderde koersen aangeboden bij geringe omzettingen.

Laat beurs bleven Peruanen en uitgestelde gezocht en williger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Discouto 2½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs $56\frac{5}{16}$; Zigt Parijs $56\frac{11}{16}$; 2/m. Londen 11,97½ Zigt Londen 12,05; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg $35\frac{1}{16}$; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,87½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 50⅜, 5 pc. 98¼; 4½ pc. 90⅜; Spanje Ard. 5 pc. 12; Binnenl. 3 pc. $29\frac{7}{16}$; Coupons —; Rom. Leening —.

PARIJS, 13 Febr. Fr. 3 pc. 58,80; 4 pc. —,—; 5 pc. 96,80; 5 pc. N. —,—; Schatk. 4,50; Bank-Act. 2350,—; Belg. 840, 5 pc. 99½; 1842, 5 pc. 99½; 4½ pc. —; 3 pc. —; Nap 5 pc. 89,—; Spanje 3 pc. Binnenl. 29¼; 3 pc. Buitenl. 37; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 970,—; 1849 960; Rom. leen. 87.

MADRID, 8 Febr. Act. Sch. 3 pc. 29⅜, id. 5 pc. 12¼; Uitgest. Sch. $3\frac{15}{16}$; Coupons 7½.

LONDEN, 13 Febr. Cons. op tijd 95¼ a —; Braz. 88 a 89, 1829/39 87 a 88, Ecuad. 3¾ a 4; Ven. 34½ a 35; Uitg. 13 a 13¼; Gren. 18¼ a 18¾; Uitg 4⅝ a 4⅞; Denem. 3 pc. 72 a 74; Holl. 2½ pc. 55½ a 55¾; id. 4 pc. 86½ a 87; Mexico 29¾ a 30, Peru 4 pc. 82¼ a 82¾; Port. 3 pc. 34 a 34½; 4 pc. 35 a 35½; 5 pc. 82 a 84; Rusl. 1822, 5 pc. 109 a 110; Spanje 5 pc. 18⅝ a 18⅞; id. 3 pc. 36½ a 37; id. Coupons — a —; id. Passive 3¾ a 4.

FRANKFORT, 12 Febr. Met. 5 pc. 84¼; 4 pc. 65¼, 2½ pc. 44; Bank-Actien 1202; Darmst. Lot. fl. 50, 72½; id. fl. 25, 28½; Badensche Lot. fl. 50, 53¼; id. fl. 35, 32⅞; Nassaus. 23⅜; Holl. 2½ pc 55⅝; W. S. 4 pc. 86¼; Sijndic. 3½ pc. 86¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	f 26,40	a —	Pruissische . .	f 34⅝	a —
Napelsche . . .	- 25,—	,, —	Spaansche . . .	- 2,48½	,, —
Div. in £St. . .	- 11,93	,, —	Hamb. Russ. . .	—	,, —
Eng. Russen . .	- 11,95	,, —	Russ. in Z. R. -	37½	,, —
Fransche	56¼	,, —	,, Pap. ,, -	$10\frac{11}{16}$	,, —
Belgische	56¼	,, —	Pools in Fl -	27¾	,, —

Coup. Portugal d°. 1 Julij 1848, f 20,— per £ 2.

SCHEEPSTIJDINGEN.

HELVOET, 14 Febr De stoomboot Kamerton is met hoog water op den Dam, boven het kanaal, aan den grond vastgeraakt, heeft adsistentie aangenomen om afgebragt te worden.

PLYMOUTH, 12 Febr. Heden morgen is alhier de haven gepasseerd, een kof, vermoedelijk Hollands, Oostwaarts koers zettende, hebbende de fokkemast en boegspriet verleren en een loodsboot bij zich tot adsistentie.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Febr. J. B. Jaski, Catharina Johanna, Batavia. — Gisteren nog: Roscoman, (s.) Leverpool.

HELVOET, 14 Febr. J. Pfeil, Whampoa, Batavia, l. v Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - J. Goedknegt, Jonge Arie, Lissabon. - Giraffe, (s.) Londen. - W. Finsh, Rhine, id. - Earl of Auckland, (s.) id. - De Texelsche loodsboot N°. 4, schipper Kreijnen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 14 Febr. Lord John Russell, (s.) Londen.

HELVOET, 14 Febr. Ocean, (s.) Londen. - Norfolk, (s.) Goole.

BRIELLE, 15 Febr. W. van der Gaauw, Maassluis Welvaren, Newcastle.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Jaski, Catharina Johanna: 2,854 b. Rijst, 597 kranj. Suiker, 257 boss. Bindrotting, Louis Bienfait en Zoon; 1,389 b. Rijst, A. van Hoboken en Zoon; 523 p. Cassia, 25 k. Kaneel, 100 p. Tabak, Boissevain en Kooij; 2,095 b. Rijst. Order.

CHARLESTON, Zeeman, Constantia: 732 v. Rijst, 419 b. Katoen, J. H. Bunge en Comp.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Hoffman, Nieuw Lekkerland: 3,500 stuks Koehuiden, 50 v. Tamerinde, H. van Rijckevorsel; 200 kranj. Suiker, E. Snetmondt en Zoon en Comp., 399 b. Koffij, Lutz en van Langeveldt; 27 k. Indigo, Labouchere en Comp; 670 kranj. Suiker, de Groot Roelands en Comp., te Schiedam; 366 kranj. Suiker, Luden en van Geuns, te Amsterdam; 180 b. Peper, Wunderlij en Comp., te dito; 50 kranj. Suiker, Gebr. Kramer, te dito; 2 k. Indigo, Kaupe en Wilde, te dito; 6 b. Salpeter, P. Regoordt, te dito, 6 kistjes Thee, 266 kann., 451 kranj. Suiker, 2,520 b. Koffij, 871 b. Tabak, 1,055 b. Rijst, 2 k. Indigo, 12 coll. Diversen. Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 Februarij, in lading naar:

Keulen .	Joh. Ischert, Fredesica.
» .	G. J. Breinck, Kolln N°. 21.
Maintz .	J. Leijdekker, Maintz N°. 2.
Manheim .	P. M. Ischert, Fortuna.
Frankfort .	J. Ilsbert, Frankfort N°. 2.
Straatsburg	J. Arnheiter, ,, ,, 8.
Duisburg .	J. Otten, de Johanna.

Ludwigshaven en Heilbron B. L. Casimir, Sara.

Dusseldorp, Neus en *Urdingen* W. van Maanen, Niederrein N° 9.

Rijnhoogte KEULEN 14 Feb. 19 vt. 4 dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 18 Februarij, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Een Huis en Erve, Fluweelenburgwal, N° 2532.

2. Een Huis en Erf, Tuin en Stalling, te Muiden, bij de groote Zeesluis, N° 50.

3. Een Huis, Erf, Schuur en Grond, te Muiden, in de Weesperstraat, N°. 221.

4. Een Kamp Hooi- en Weiland, in den Zuidpolder, Gem. Muiden, N°. 75. } te zamen in slag.

5. Vier Kampen dito, over Perceel N°. 4.

6. Een Perceel Veenland, in den Zuidpolder, Gem. Muiden, N°. 60, 1 b., 40 r. en 50 e.

7. Een dito, als voren, N°. 59, 1 b., 50 r. en 40 e.

8. Een dito, als voren, N°. 58, 78 r. en 80 e.

9. Een dito, als voren, N°. 57, 96 r. en 70 e.

10. Een dito, als voren, N°. 56, 51 r. en 70 e.

11. Een dito, als voren, N°. 55, 61 r. en 10 e.

12. Een Huis, Achterhuis en Erve, Bloemgracht, N°. 2934.

13. Twee Kampen Wei- en Hooiland, in de Purmer, aan den Westerweg, Gem. Purmerend, N°. 32, 7 b., 33 r. en 50 e.

14. Een Huis en Erve, 2de Egelantierdwarsstraat, N°. 3625.

15. Een dito, Egelantierstraat, N°. 3649.

16. Een dito, 2de Tuindwarsstraat, N° 4333.

17. Een dito, Passeerdergracht, N°. 6546.

Voor de slagtoffers van den *Watersnood* in de om streken van 's Hertogenbosch:

Van M. f 25. Van N. N. f 25. Van C. M. f 22.50. Van eene dienstmaagd f 1; te zamen f 73.50. Bedrag der vorige opgave f 25. Totaal f 98.50.

Bij de Redactie is ingekomen: Voor de noodlijdenden der Waterramp van het dorp Lith:

Van C M. f 2.50. Van G. v. L. f 1; te zamen f 3.50. Bedrag der vorige opgave f 30.47½. Totaal f 33.97½.

ADVERTENTIEN.

Iemand uit den fatsoenlijken stand, grondig bekend met de vervaardiging van een zeer Courant Artikel, hetwelk ruime winsten verzekert, wenscht daartoe, bij wijze van *actien* of *aandeelen*, eene **INRIGTING** tot stand te brengen, welke het best in eene der gemeenten van *N. Braband* zou kunnen gevestigd worden. Daar tot de uitvoering der werkzaamheden hoofdzakelijk de handen van Meisjes gevorderd worden, kan daardoor tevens een dubbel doel worden bereikt, namelijk het maken van goede winsten en het bezorgen van nuttigen arbeid. Diegenen, die zich hiertoe zouden willen vereenigen, worden verzocht hun verlangen schriftelijk te kennen te geven, onder Letter A. bij den Boekhandelaar J. A. VAN BELLE te *Rotterdam* Brieven *franco*. (103)

Men verlangt met Mei aanstaande, twee **PERSONEN**, van het vrouwelijk geslacht, die, bij eigen verdiensten genegen zouden zijn HUISSELIJKE WERKZAAMHEDEN waar te nemen, tegen genot van vrije woning en eene kleine toelage. Adres met *gefrankeerde* brieven, onder Letter A. bij de Gebroeders VAN LANGENHUYSEN te 's Gravenhage. (98)

(102) Tegen 1°. Mei aanstaande wordt gevraagd, in de omstreken van *Rotterdam*, eene **KEUKENMEID**, die ook goed met de Wasch kan omgaan, van de R. C. Godsdienst. Met opgave van ouderdom en waar informatien te bekomen zijn, adresseere men zich met *franco* brieven onder Letter B. bij den Boekhandelaar J. A. VAN BELLE te *Rotterdam*.

(99) Voor degenen welke de Latijnsche Scholen te *Boxmeer*, waaraan benevens een Conrector, een Leeraar in de Wiskunde en Nederduitsche Letterkunde is verbonden, wenschen te bezoeken, opent zich na het eindigen der Paaschvacantie, ten huize van den Rector F. G. SORN, de gelegenheid tot het plaatsen van eenige **JONGE LIEDEN**, die zich tot eene geleerde betrekking of tot het Staatsexamen voorbereiden. De vereischte privaatlessen zijn onder het laag gestelde kostgeld begrepen; voor bed noch tafellinnen behoeft gezorgd te worden.

Ter bekoming van informatien kan men zich adresseren aan den Wel-Eerwaarden Heer M. H. SCHICK, Pastoor der gemeente, aan de Heeren Curatoren Mr. DE B. HENGST, Jkr. L. VAN SASSE VAN YSSELT, J. A. HERMANS en den Rector.

In het gezond en welgelegen dorp, vindt men verder ook buiten het Gymnasium dat voor *allen* is ingerigt, die zich tot den geleerden stand begeeren te bekwamen, de middelen om zich in die vakken te vormen, welke tot eene beschaafde en tevens godsdienstige opvoeding worden gevorderd, terwijl behalve bij den rector in de gemeente zelve ruimschoots gelegenheid bestaat, tot goede en vertrouwde huisvesting van studerende jonge lieden.

AMANDEL-EXTRACT IN FLESSCHEN.

Een kleine hoeveelheid van dit, uit enkel Amandel en Suiker vervaardigd **EXTRACT**, geeft met bijmenging van Water, een voortreffelijk Glas **ORGEADE**. Het vervangt de Melk in Koffij en Thee; een scheutje is voldoende om een Kopje smakelijk en Wit te maken. Voor wie er van houdt is het ook met Fleur d'Orange aangemaakt, voorhanden.

Amsterdam, Verkoophuis.	Leijden, A. Dirks.
Alkmaar, J. Brongers, Gz.	Schiedam, Mej. A. B. Roepius.
Delft, J. T. Wagner.	Rotterdam, J. A. Klinger en C°.
Haarlem, J. Lassen.	Utrecht, Ferd. Meijer.
's Hage, Sack en C°.	

(104)

GELDLEENING voor de SPOORWEGEN in het GROOT HERTOGDOM **BADEN**,

van 14 Millioen Guldens.

17de Uitloting der Obligatien.

Trekking den 28 Februarij 1850. Prijzen f 50,000; f 15,000; 4 a f 2000;

13 a f 1000; enz. enz. Kleinste prijs f 42.

Voor deze Uitloting zijn bij ondergeteekend Handelshuis Obligatien te bekomen a f 2,50; 6 Obligatien a f 12,50; 14 a f 25; 30 a f 50; 65 a f 100.

Ieder houder van een of meerdere Obligatien ontvangt een plan dezer Geldleening en de Officieele Lijsten der Trekking gratis. Het bedrag der aangevraagde Obligatien kan door middel van het in gebruik zijnde Papier Geld, als Bank- & Muntbiljetten, Coupons, Wissels enz. bij Ondergeteekende ingezonden worden; des verkiezende kan bij goede aanwijzing voor het bedrag getrokken worden.

MAURITS STIEBEL ZOONEN,
Bankiers & Kassiers,
Frankfort-aan-de-Main.

P. S. Het plan der Verloting kan ten kantore van dit Blad ingezien worden. (76)

(74) Bij den Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM te *Utrecht* ziet het licht en is mede door Gebr. VERHOEVEN te *'s Bosch*, C. L. VAN LANGENHUYSEN te *Amsterdam*, als ook de meeste *R. K. Boekhandelaren* in ons Rijk, en waar deze niet aanwezig zijn door de naastbij gelegen **POSTKANTOREN**, aan de Inteekenaren verzonden en verkrijgbaar gesteld:

HET DERDE DEEL

DER WERKEN VAN DEN

H. ALPHONSUS MAR. DE LIGUORI,

Naar het Italiaansch,

door **J. LOIJAARD,**

PRIESTER VAN DE CONGREGATIE DES ALLERHEILIGSTEN VERLOSSERS

te Rijsenburg.

Inhoudende: **JESUS CHRISTUS** overwogen in het geheim des **ALTAARS.**

Prijs 75 Cents.

(89) Het grootste, volledigste en goedkoopste, Fransch-Hollandsch en Hollandsch-Fransch WOORDENBOEK.

Voor f 8,00 in plaats van f 24,00

S. J. M. VAN MOOCK,

NOUVEAU DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-HOLLANDAIS ET HOLLANDAIS-FRANÇAIS.

Gebonden in 2 geprest linnen banden met verguld en rugtitel.

In- en uitlandsche Tijdschriften, vaderlandsche Taalkenners en Onderwijzers prijzen dit Woordenboek en leggen de loffelijkste getuigschriften omtrent zijne *rijke* en *zuivere* woordverklaring af.

GOUDA. G. B. VAN GOOR.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.